

Gyógyszerkompass 2022 – Arzneimittel-Kompass 2022 – egészséges szerkezetben

Springer-Verlag, 2022

Wissenschaftliches Institut der AOK (WIdO), 17. 11. 2022

Forrás Internet-helye:

https://aok-bv.de/presse/pressemitteilungen/2022/index_26062.html

Sajtómappa (41 p.):

https://www.wido.de/fileadmin/Dateien/Dokumente/News/Pressemitteilungen/2022/wido_arz_arzneimittelkompass_pm_2022.pdf

A Gyógyszerkompass fejezetenként letölthető:

<https://www.wido.de/publikationen-produkte/buchreihen/arzneimittelkompass/2022/>

**H. Schröder/P. Thürmann /C. Telschow/M. Schröder/R. Busse (Hrsg.)
Arzneimittel-Kompass 2022. Qualität der Arzneimittelversorgung. Springer,
Berlin. 339 Seiten; kart.; 42,79 €. ISBN 978-3-662-66040-9**

Az „*Arzneimittel-Kompass 2022*” kiemelt témája a minőségügy a gyógyszerellátás területén. Következtetései szerint az új gyógyszerek egyre többbe kerülnek, amiből már nem az emberek profitálnak, továbbá, a 65 év fölötti betegek több mint fele egyidejűleg több gyógyszert szed (polifarmácia).

A kötelező betegbiztosítás tagjai számára felírt napi terápiás dózisok mennyisége az elmúlt tíz év során tizenkét százalékkal növekedett. Az időskorú betegek számára 2012-ben még naponta átlagosan 3,9, 2021-ben már 4,4 különböző gyógyszert írtak fel. A recepteket többnyire más-más kezelőorvos írta fel, aki nem tudott a kollegái által felírt receptekről.

A kötelező betegbiztosítás nettó gyógyszerkiadásai 2021-ben 8,8%-kal, 50,2 milliárd EUR-ra növekedtek. A gyógyszerpiaci forgalomműködés 2021-ben az előző évekhez hasonlóan az alábbi területeken volt átlagon felüli: szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerek (+14,4%), ritka betegségek gyógyítására szolgáló gyógyszerek (+24,7%), biológiai gyógyszerek. Az elmúlt évben a kötelező betegbiztosítás területén a szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerek forgalma 27,5 milliárd EUR-t tett ki. Ez azt jelenti, hogy 2021-ben az előző évhez hasonlóan minden második EUR-t ilyen készítményekre fordítottak (52,5%). A felírt napi terápiás dózisokhoz viszonyítva azonban az ellátások mindössze 6,5%-a jutott szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerekre. Az új gyógyszerek most már tizedik éve a forgalomműködés húzóerői, ugyanakkor egyre kevésbé szolgálják az ellátást.

Gyógyszerellátás az ápolási otthonokban

Németországban a kötelező biztosítással rendelkező ápolásra szoruló személyek egyötöde tartósan ápolási otthonban él. Ezek rendszerint elaggott és multimorbid emberek, kétharmaduk demensnek számít. A szerző tekintettel az érintettek gyógyszerellátásának fentiekkel összefüggő kihívásaira, a gyakran előforduló és kritikus gyógyszeralkalmazásokra összpontosít: az antipszichotikumok, benzodiazepinek/Z-Drugs („Z” betűvel kezdődő hipnotikumok) tartós alkalmazása demenseknél, PRISCUS-lista szerinti gyógyszerek alkalmazása, valamint a többszörös gyógyszerelés (polimedikáció). A tanulmány az innovációs alap lezárt projektjének (rutinadatokkal való minőségmérés az ápolás területén – „*Qualitätsmessung mit Routinedaten in der Pflege – QMPR*“) szakirodalmi és rutinadatokon alapuló elemzéseiből kiindulva nem csupán orvosi teljesítményként értékeli az ápolási otthonokban élők gyógyszerellátását, hanem az ellátási folyamatok összefüggésében fogja fel azt. Miközben a potenciálisan kritikus gyógyszeralkalmazások gyakoriságára vonatkozó rutinadatokon alapuló eredmények összességükben az optimalizáció lehetőségeire utalnak, valami mást is észre kell venni: Az optimalizációs intézkedéseket több síkon kell bevezetni és el kell ismerni az ellátásban szerepet játszó szakmai csoportok képzésének, valamint a célirányos, minden szakmai csoportra kiterjedő együttműködés jelentőségét. Ebben a tekintetben a potenciálisan kritikus gyógyszeralkalmazások gyakoriságát az ápolási otthonokban mérő QMPR-indikátorok hozzájárulhatnak a transzparencia javításához, végső soron teljesíthetik a vigilancia funkcióját.

Egy főre eső gyógyszerkiadások

A gyógyszerkiadások vásárlóerő paritással korrigált mértéke tekintetében 2010-ben az európai rangsort Németország vezette, a második helyen Svájc, a harmadikon Franciaország állt. Ehhez képest a gyógyszerkiadások Dániában feleannyit tettek ki. 2015-ben Németország és Svájc holtversenyben állt az élen, őket Franciaország, Ausztria és Belgium követte. 2010 és 2015 között az egy főre eső gyógyszerkiadások hét országban növekedtek (Belgium, Németország, Franciaország, Ausztria, Svédország, Svájc, Egyesült Királyság); a növekedés százalékos arányban Svájcban (20,8%), Ausztriában (16,8%) és Németországban (14,8%) volt a legerőteljesebb. Az egy főre eső gyógyszerkiadások 2015 és 2020 között mind a tizenegy vizsgált országban növekedtek. A növekedés az Egyesült Királyságban (25%), Németországban (24,5%), Olaszországban (21,5%) és Spanyolországban (21,3%) volt a legerőteljesebb, Belgiumban (3,1%) a legcsekélyebb. Az egy főre eső

gyógyszerkiadások 2010 és 2020 között a vizsgált országok közül csak Hollandiában maradtak csaknem változatlanok. Ebben az időszakban az egy főre eső gyógyszerkiadások mértéke Németországban és Svájcban a többi országhoz viszonyítva jelentős mértékben növekedett.

A gyógyszerkiadások áfaterhe: Dániában 25%, Németországban 19%, Svédországban 0%, Svájcban 2,5%, Spanyolországban 4%.

A gyógyszerkiadások egészségügyi összkiadásokból való részesedése a vizsgált országokban 2020-ban átlagosan 11,6% volt (Dániában 6,5%, Olaszországban 17,9%). 2010-ben a gyógyszerkiadások részesedése Németországban 15% volt (1,5 százalékponttal haladta meg az európai átlagot). Jóllehet ez 2020-ban 13,7%-ra esett vissza, ez még mindig valamivel magasabb volt a vizsgált országok átlagánál (11,6%), mivel Ausztria, Svájc, Olaszország és az Egyesült Királyság kivételével a gyógyszerkiadások egészségügyi összkiadásokból való részesedése az országok többségében erőteljesebben csökkent.

A gyógyszerkiadások GDP-hez viszonyított aránya 2010 és 2015 között a vizsgált országokban – Ausztria és Svájc kivételével – enyhén csökkent. Ez a trend Hollandiában és Belgiumban 2020-ig folytatódott. A szint Dániában változatlan maradt, miközben a többi vizsgált országban 2020-ig ismét növekedett; legerőteljesebben Spanyolországban, az Egyesült Királyságban, Németországban és Olaszországban. Az európai rangsor 2010-ben: 1. Olaszország, 2. Franciaország, 3. Németország; 2020-ban: 1. Németország, 2. Olaszország, 3. Franciaország, 4. Spanyolország. Ebben a négy országban a gyógyszerkiadások GDP-hez viszonyított aránya 2020-ban kétszer akkora volt, mint Dániában és Hollandiában. A két országcsoport közötti különbség 2010 és 2020 között növekedett.

Kapcsolódó:

Gyógyszerárak Svájcban európai összehasonlításban

Communiqué, santésuisse, 17. 05. 2023

Forrás Internet-helye:

<https://www.santesuisse.ch/details/content/auslandpreisvergleich-medikamente-markante-preisunterschiede-fuer-generika-und-biosimilars-leichter-rueckgang-bei-originalpraeparaten>

A *santésuisse* (a svájci megbiztosítók szövetsége) és az *Interpharma* (a kutató gyógyszergyárók szövetsége) tizennegyedik alkalommal készítette el a svájci és az európai gyógyszerárak összehasonlítását, amely a szabadalmi védelem alatt álló és lejárt szabadalmú eredeti készítmények, generikumok és biosimilar gyógyszerek gyári árára terjedt ki. A referenciaországok: Belgium, Dánia, Németország,

Finnország, Franciaország, Nagy-Britannia, Hollandia, Ausztria, és Svédország. Az árösszehasonlítás során a 2023 január és április közötti árakat vették figyelembe.

A szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerek ára Európában 5,4%-kal, a lejárt szabadalmú eredeti készítményeké 10,8%-kal, a generikumoké 45,5%-kal, a biosimilar gyógyszereké 27,5%-kal alacsonyabb mint Svájcban.

Gyógyszerfogyasztás európai összehasonlításban

A gyógyszerfogyasztás mennyiségét és összetételét több tényező befolyásolja: Egyebek között az adott országban jellemző betegségteher, a különböző előírások, irányelvek, a vényfelírás gyakorlata, kulturális különbségek, a betegek viselkedése. Összességében feltételezhető, hogy a demográfiai folyamatokkal összefüggésben növekedik a krónikus és időskori betegségek kezelésére alkalmazott gyógyszerek mennyisége. Ez az effektus a lakosság életkori és nemi struktúrája szerint különbözően alakulhat; a 65 év fölöttiek aránya a vizsgált országokban 2021-ben 18,2 % (Nagy-Britannia) és 23,5 % (Olaszország) között mozgott (medián 19,8 %). Az 1.000 lakosra jutó definiált napi dózisok (*defined daily doses*, DDD) 2010., 2015. és 2020. évi adatait betegségcsoportok szerint részletezték, majd azokat összesítették. Ennek során különböző módszertani különbségeket kellett figyelembe venni: Vannak országok, ahol csak az ambulánsan rendelt és térített gyógyszereket veszik figyelembe (Németország, Ausztria, Belgium, Hollandia, Egyesült Királyság), miközben másutt a kórházban felírt (Dánia, Franciaország, Olaszország, Svédország és 2018. óta Spanyolország) és/vagy az OTC-gyógyszereket (Dánia, Franciaország, Svédország) is figyelembe veszik. Svájcban nincs rendelkezésre álló adat.

Az összes betegségcsoport szerinti összesítés szerint a gyógyszerfogyasztás volumene Németországban folyamatosan növekedik. Ez a helyzet a referenciaországok többségében, Franciaország és Olaszország kivételével, ahol 2020-ban kevesebb definiált napi dózist írtak fel, mint 2015-ben; Belgiumban pedig 2015 és 2020 között marginális növekedés volt megfigyelhető. A gyógyszerfogyasztás volumene Németország mindhárom megfigyelt évben meghaladta a referencia-országok átlagát (2010: 1.297; 2015: 1.347; 2020: 1.393 DDD). A fogyasztás Svédországban volt a legmagasabb, ahol minhárom évben a legnagyobb mennyiségű napi dózist dokumentálták.